

Roestvrij staal bestaat niet (publicatie Medisch Nieuws november 2002)

Verkleuring en braamvorming tasten de kwaliteit en levensduur van het chirurgisch instrumentarium aan. Het materiaal eens in de twee jaar elektrolytisch polijsten kan dit probleem voorkomen en daardoor veel geld besparen. Toch gebeurt er weinig. Een pleidooi.

Frank van Wijck

Chirurgisch instrumentarium heeft niet het eeuwige leven. De praktische gebruiksduur ervan kan echter wel worden verlengd door het goed te behandelen en onderhouden. Jaap van Duijn weet dit als geen ander, want het bedrijf Vecom, waarvan hij technisch directeur is, richt zich al bijna vijftig jaar op oppervlaktebehandeling van metaal. Via via kwam hij in contact met de medische markt. "Ik verbaasde me over het plan van een Amerikaans bedrijf om chirurgisch instrumentarium met een vloeistof te behandelen om het weer zo goed als nieuw te maken. Instrumentarium verkleurt immers. Bovendien gaat het braampjes vertonen en corrodeert het. Ik dacht dat een dergelijke behandeling voor chirurgisch instrumentarium al lang bestond, want ik kan me niet voorstellen dat een instrument dat bramen en corrosieplekken bevat goed voor de patiënt is." Op het eerste gezicht klinkt het vreemd dat Van Duijn spreekt over corrosie. We hebben het hier immers over roestvrij staal. "Maar", zegt hij, "roestvrij staal bestaat niet. Je kunt het alleen onder bepaalde omstandigheden roestvrij houden. Zo zijn recent na door mij verrichte inspecties enkele zwembaden gesloten, omdat ze roestvrij staal gebruikten in de plafondophanging. In een omgeving met chloor wordt dit onvermijdelijk aangetast. Zo gaat het met chirurgisch instrumentarium ook. De reinigingsmiddelen en het water gebruikt voor reinigen en desinfecteren, zijn niet altijd even materiaalvriendelijk. Dat verklaart de oneffenheden die er na verloop van tijd onvermijdelijk op ontstaan. Die tasten de kwaliteit van het materiaal aan en verkorten dus de levensduur. Als ik zie wat één zo'n instrument kost, kan ik me niet voorstellen dat de ziekenhuizen niet al lang voorzieningen hebben getroffen om dit proces te keren. Ze gooien enorm veel geld weg, terwijl elektrolytisch polijsten snel en effectief is en bijzonder weinig tijd kost. Het verlaagt de ruwheid van het oppervlak, vermindert de kans op vuilaanhechting, verbetert de reinigbaarheid en de lokale corrosieweerstand en verhoogt de glans."

Uitleg

Van Duijn heeft tijdens een bijeenkomst van de regionale sterilisatievereniging Zebra (Zeeland en Brabant) al eens een lezing verzorgd over dit onderwerp. "Ik heb daar uitgelegd dat je met elektrolytisch polijsten een microscopisch dun laagje van het oppervlak verwijderd. Dat kun je natuurlijk niet ongelimiteerd doen, maar het hoeft ook niet maandelijks te gebeuren om de kwaliteit van het instrument op peil te houden. Eens in de twee jaar is voldoende." Opmerkelijk genoeg was de reactie van zijn publiek tijdens de Zebra-bijeenkomst erg lauw. "De reacties waren minimaal", stelt Van Duijn. "Ik kreeg amper vragen uit het publiek. Ze herkenden het probleem wel, maar ik had het idee dat ze niet voor elkaar durfden uit te spreken dat ze er in hun dagelijkse praktijk zelf mee geconfronteerd werden." Van Duijn bezocht ook enkele deskundigen steriele medische hulpmiddelen en hoofden CSA. "Die onderschreven allemaal wat ik zei. Maar ze weten er niet goed weg mee, geloof ik. Ze weten niet goed hoe ze de industrie hierop moeten aanspreken. En de industrie zit er ook niet op te wachten natuurlijk. Die verkoopt liever nieuwe instrumenten." Van Duijn blijft pogingen ondernemen om zijn oplossing onder de aandacht te brengen. "Voor mijzelf hoeft het niet zo nodig hoor. Voor ons bedrijf is het een klein klusje om af en toe instrumentarium van de ziekenhuizen te polijsten. Daar worden we echt niet rijk van. Ik probeer alleen duidelijk te maken dat we iets in huis hebben waarmee we de ziekenhuizen kunnen helpen om geld te besparen en de kwaliteit van hun instrumentarium op peil te houden. Dat lijkt me een interessante boodschap voor ze."

